

Listy

Listy

Listy Ason-klubu, **krásně informační** bulletin nejen pro mladé a nezavedené autory západních Čech. Ročník XXVIII, 2019, letos Listy č. 9 (od r. 1992 až dosud už Listy č. 258) z 30. 8. 2019. Stran 8, náklad 300 výtisků. Redakce: Helena Šlesingerová. Vydal Ason-klub Knihovny města Plzně, p. o., jako barevné bříško Plže č. 9/2019 za laskavého přispění Města Plzně. **N e p r o d e j n é !**
*****

MILÍ PŘÁTELÉ...

*„Bez nadšení, které duši naplňuje teplem,
se nic velkého nevykoná.“*

(Adolph Knigge)

*

BYLO NEBYLO

...Největším nadšencem letošního léta bylo v Plzni nepochybně Slunce, jeho dílem pak bylo velké vedro. Navzdory tomu se ale našly duše, které upekly i pár kulturních akcí...

Ve čtvrtek 18. července byla ve Visio Art Gallery na Roudné zahájena putovní výstava „Sochobásně“ **Ivana Langera**, někdejšího ministra vnitra, co se dal na básnění. Z jeho výtvarně zpracovaných „angažovaných“ textů je cítit nostalgie (zlatá devadesátá) i nespokojenost se současnými poměry. Podle úvodních slov z katalogu *si* nás autor *přeje zneklidnit, povzbudit, probudit i pobavit...*

Ve foyer Polanovy síně **Ivo Fencel** téhož dne uvedl výstavu k 90. narozeninám **Vlastislava Tomana**. Těsně po jeho devadesátinách! *Asi byl po roce 1948 první, kdo u nás prosadil komiks. Předtím, za války, zažil totální nasazení, po studiích nastoupil do plzeňské Škodovky, v letech 1953-1956 byl redaktorem Rudé zástavy, roku 1956 spoluzaložil ABC, v letech 1956-1992 fungoval co jeho nezdolný šéf; nebylo u nás většího časopisu pro mládež, ač často jen pod pultem. Do ABC i jinde Toman stále psal, a to i scénáře četných komiksů; jeho bibliografie je věru obrovská.* Autory expozice jsou Jana Horáková a Stanislav Bukovský. K radosti všech oslavenec do Plzně přijel.

Dvacátý první literární výlet Kruhu přátel knižní kultury a knihovny se uskutečnil ve středu 10. července...

Od STANISLAVA BUKOVSKÉHO: Rok se s rokem sešel a Knihovna nás opět vzala na letní literární a k tomu ještě vlastenecký a vlastivědný výlet. Naším cílem byla Morava. Cestou jsme minuli několik atomových elektráren a čapích hnízd.

Nejdříve jsme navštívili Kralice – Památník Bible kralické. Naplnila nás zde hrdost nad zjištěním, že kniha knih – Bible svatá – byla z latiny nejdříve přeložena do italštiny, francouzštiny a češtiny. Ze tří duchovních velmocí je zcela přirozeně největší Česko (Morava a Čechy), protože překládat z latiny do slovanštiny je každopádně obtížnější, než do jazyků románských.

Pak byla na programu Náměšť nad Oslavou, v plánu byl zámek a oběd. Zámek dopadl dobře. Dozvěděli jsme se v něm, že šlechta žila skromně. Její příslušníci museli pracovat, i když onemocněli. K snídani mívali buď kávu, nebo polévku. Po ranní kávě dostávali v pět hodin odpoledne oběd. Když snídali polévku, oběd byl jen lehčí. Zda ještě večereli, jsme se nedozvěděli. Šlechtické děti se musely starat o zvířata a služebnictvo jim v tom nesmělo pomáhat. Zato museli všichni sloužící hrát na hudební nástroje nebo alespoň zpívat. My jsme poobědvali polévku. Tedy ti z nás, kteří se vyšplhali do příkré stráně, kde se polévka podávala. Chvillemi se pak v autobusu i trochu zpívalo.

Další zastávka byla v Jaroměřicích nad Rokytnou. V pamětní síni Otokara Březiny jsme se dozvěděli, že tento veleduch přežil jako jediný svody jakési ženštiny. Ostatní se od ní nakazili a moc vysokého věku se pak nedožili. Otokar Březina měl namísto pletek s onou osobou pochybné pověsti vztah s velice kultivovanou dámou, s níž se osobně setkal čtyřikrát za život. Rád měl také Františka Bílka a školníka.

Dál jsme jeli přes Lišov. Dělalí tam lišovský nábytek, Záhořovo lože je přežitek. A skončili jsme v Holašovicích. Tam nejdříve sklátil Čechy mor. (Kdovíco inspirovalo jednu hudební skupinu k jejímu názvu Čechomor.) Zbylé Čechy vyhnali za nějaký čas Němci, pak zas Češi transferovali Němce. V Holašovicích se nám navzdory jejich pohnuté minulosti líbilo. Pivo tam mají dobré, někteří stačili v rychlosti sníst i knedlíky.

Výlet se po všech stránkách vydařil. Smutné jenom bylo pozorovat z oken autobusu spálenou zemi. Tentokrát však za to, jak to vypadá, nemohou ani politici, ani válka, a už vůbec ne Knihovna, ale sucho a kůrovci. Knihovnu můžeme jen chválit, dostali jsme od ní jako pozornost i kávu, oplatku a od paní vedoucí zájezdu ještě vynikající bramborák.

účastník zájezdu S. Bukovský (Plzeň, 11. 7. 2019)
- [S. B. (*1944) je výtvarník, kurátor výstav aj., žije v Plzni.]

Básník Vít Procházka z Horažďovic si v červenci přijel „TAM, k plzeňskému Andělíčkoví, pro požehnání. A přijal ho s básní (v básni?)...

Jsem u Andělíčka

Jsem u Andělíčka,
nemá se do spěchu
družiník daleké legie.
Ztracený Otec – ztracená Tvář.

Na štígra líčíš
poplácání místo medvědích
ok.

Milosrdný, jinak
flok.

(Horažďovice, 18. 7. 2019)

*

LISTOVÁNÍ

* VÍTÁME:

Dopravdy už velmi dlouho jsme zde nepředstavili nové plzeňského autora či autorku. Básniřka **Karolína Vlčková**, jejíž básně se možná právě tisknou na bílou stránku Plže, se proto raději představuje sama:

Od KAROLÍNY VLČKOVÉ: *Chtěla bych Vám říci s radostí a postupně vyjmenovat pár úspěšných momentů ze života mé poezie. V době, kdy jsem navštěvovala Střední školu informatiky a finančních služeb, tak jsem druhým rokem, tedy ve druhém ročníku, zavítala do Českého rozhlasu, byl to pro mě opravdu šok, nové místo, plno lidí, jen já a moje školní časopisy, ve kterých byla vydaná moje vlastní tvorba. A můj nejlepší přítel mikrofon, byl to úžasný pocit. V dalším pořadí – Zach's Pub. Tam jsem se ocitla poprvé, tam začala podpora, rady, tak znáte to, učený z nebe nespádl. Nejznámější vinárna či kavárna Jadran blízko centra dění, krásné místo, s těmi, co to se mnou „táhnou“ až do toho roku léta páně 2019... Knihovna Doubravka - útulné prostředí a pozitivní publikum, podpora blízkých, uvolněná atmosféra, takové klidné odpoledne či podvečer. Kavárna IL MIO Caffé - nejlepší přítel člověka mikrofon, úžasný pocit z růže od diváka, úžasně zpětné vazby od publika, na mých andělských vzkazech, welcome drink! Velice si vážím svého malého kolektivního publika, dodává mi sílu, pokračovat v tom, co mě baví a naplňuje, nadále. Věř a jdi tvrdě za tím, co ti dává možnost růstu v tvém životě. (Plzeň, 14. 7. 2019)*

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ POZVÁNKY

* **V pátek 30. srpna od 9:00 do 12:00 a v pondělí 2. září 2019 od 13:00 do 16:00 hodin** zve Městská knihovna Klatovy (Balbínova 59) do oddělení pro děti a mládež na akci Zabal si svou knihu. Malý formát za 5,- Kč, velký formát za 10,- Kč.

* **V pondělí 2. září 2019 v 19:00 hodin** jste zváni do Vinyl Clubu - Art cafe (Plzeň, nám. Míru – Klatovská třída 138) na už 8. kulturní podvečer. Na programu tentokrát autorské čtení **Jitky Prokšové** z její nové povídkové sbírky, představení nové knižní publikace o historii západočeské rockové scény hudebního publicisty **Radka Diestlera** a koncert prý unikátní skupiny „Kamil & Friends“ s hudebním hostem - bluesmanem Janem Máchou. (Tyto literární, poetické, výtvarné a bluesové večery „Plzeňské kavárny“ jsou v podstatě pokračováním někdejších akcí v Jabloni a konají se **každé první pondělí v měsíci!** Hosty již byli někteří z členů Ason-klubu.)

* **V úterý 3. září 2019 v 9:00 hodin** Vás Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do videosálu Anglické knihovny (Evropský dům, nám Republiky 12) na zahájení výstavy k 10. ročníku festivalu pro děti a jejich rodiče Děti, čtete?. To nejlepší z české knižní tvorby pro děti předcházejícího roku.

* **Ve čtvrtek 5. září 2019 v 16:00 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do čítárny Ústřední knihovny pro dospělé (B. Smetany 13) na program Copa čtete, Plzeňáci? Povídání nejen o knížkách. Vstup volný.

* **V pátek 6. září 2019 v 10:00 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Bory (Klatovská 109) na další Čtení pro nejmenší. Vstup volný.

* **V pondělí 16. září 2019 v 10:00 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do M-klubu Obvodní knihovny Skvrňany (Macháčkova 28) na *Kniháček: Klub pro rodiče s malými dětmi*. Pohádky pro nejmenší, vyprávění a hry v knihovně, hravé čtení s využitím loutkového divadla Marionetino.

* **V úterý 17. září 2019 v 9:00 hodin** Vás Studijní a vědecká knihovna PK zve do Sálu beletrie své hlavní budovy (Plzeň, Smetanovy sady 2) na uvedení nové knihy **Ladislava Silovského** *Slavné plzeňské firmy a podnikatelé*. Kniha přibližuje osudy úspěšných plzeňských podnikatelů, kteří v období od poloviny 19. století do poloviny 20. století budovali společnosti, jejichž význam daleko přesáhl hranice města.

* **V úterý 17. září 2019 v 18:00 hodin** jste zváni do kulturního centra Papírna (Plzeň, Zahradní 173) na autorské čtení.

* **V úterý 17. září 2019 v 18:00 hodin** Vás Západočeská galerie v Plzni zve do přednáškového sálu Výstavní síň „13“ (Pražská 13) na literárně-dramatický pořad o životě a díle **Karla Čapka** a o jeho vztahu s Olgou Scheinpflugovou *Já jsem Čapek, slečno*.

* **Ve středu 18. září 2019 v 17:00 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na další díl cyklu *Hrady a zámky – Březina*. Provázejí Ing. Karel Drhovský a prof. Viktor Viktora. Vstup volný.

* **Ve čtvrtek 19. září 2019 v 16:00 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do čítárny Ústřední knihovny pro dospělé (B. Smetany 13) na program *Copa čtete, Plzeňáci?* Povídání nejen o knížkách. Vstup volný.

* **Ve dnech 20. – 21. září 2019 od 10:00 do 18:00 hodin** jste zváni do areálu DEPO 2015 (Plzeň, Presslova 14) na 2. ročník *Mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu Svět knihy Plzeň*. Na veletrhu se představí řada spisovatelů a osobností. V programu budou zastoupeni také členové Střediska západočeských spisovatelů (např. Jan Sojka tam 21. 9. v 16:30 pokřtí svou čtvrtou sbírku), přistaven bude i bibliobus Knihovny města Plzně. Plné vstupné 90,- Kč, zlevněné 45,- Kč a 20,- Kč (pro školní skupiny). Program na <http://sk2019.svetknihy.cz/cz/home/program/>.

* **V pondělí 23. září 2019 v 17:00 hodin** zve Mezigenerační a dobrovolnické centrum TOTEM (Plzeň, Kaznějovská 51) do *Čtenářského klubu*. Rezervace míst nutná.

* **Až do 23. září 2019** jste zváni do foyer Polanovy síně (B. Smetany 13) na výstavu *Vlastislav Toman – 90*. K jubileu publicisty, spisovatele, šéfredaktora ABC a člena Střediska západočeských spisovatelů, plzeňského rodáka **Vlastislava Tomana**.

* **V úterý 24. září 2019 v 16:30 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do foyer Polanovy síně (B. Smetany 13) na vernisáž malé výstavy *Divadlo „z ochoty“*. Fotografie a dokumenty (převážně ze soukromých archivů) z historie plzeňských ochotnických divadel, souborů a skupin v letech 1968-1989. Úvodní slovo Hana Šiková.

* **V úterý 24. září 2019 v 17:00 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do Polanovy síně (B. Smetany 13) na pořad s názvem *S maskou nakřivo aneb ...a takhle jsme tu žili (4) – Divadlo*. Čtvrtý díl debaťního retro cyklu o životě a působení v uměleckých oblastech v letech 1968-1989, tentokrát např. o plzeňských divadlech a divadelnicích, o repertoáru, souborech, hercích, dramaturgii, o ochotnických souborech, buřičství na jevištích, mimoverbálních projevech, o zákazech i o tehdejších mimořádných počinech, o soudobé dramatické tvorbě, o divadlech loutkových, o zájezdové činnosti aj. Účinkují: Marie Caltová, Vladimír Čada, Vladimír Gardavský a Alena Zemančíková. Uvádí Markéta Čekanová. Vstup volný.

* **V úterý 24. září 2019 v 18:00 hodin** Vás Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Skvrňany (Macháčkova 28) na další *Koncert mezi knihami*. Tentokrát Markéta Zdeňková a Štěpán Janoušek. Vstupné 80,- Kč.

* **Ve středu 25. září 2019 od 9:00 do 17:00 hodin** Vás Studijní a vědecká knihovna PK zve do Vzdělávacího centra své hlavní budovy (Plzeň, Smetanovy sady 2) na konferenci *Samizdat, exil a cenzura*. Registrace na www.svpk.cz.

* **Ve středu 25. září 2019 v 17:00 hodin** Vás Západočeská galerie v Plzni zve na *Poetický dvorek* Výstavní sítě „13“ (Pražská 13). Komponovaný pořad z tvorby autorů Střediska západočeských spisovatelů. Uvádí Jiří Hlobil.

* **Ve dnech 28. – 29. září 2019 od 14:00 do 20:00 hodin** Vás společnost Grafia, s.r.o., zve na čtvrtý *Víkend otevřených ateliérů* v Plzni – putování po ateliérech výtvarných umělců. Otevřená bude též Ústřední knihovna pro dospělé KMP (B. Smetany 13), kde se představí 13 tvůrců, mezi nimi též 7 pracovníků KMP, nejen členek Klubu tvořivých knihovníků. Součástí bude kreativní dílna – výroba papírových dekorací ze starých knih. Vstup volný.

* **V pondělí 30. září 2018 v 17:00 hodin** Vás Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do Sálu beletrie své hlavní budovy (Plzeň, Smetanovy sady 2) na další *Literární čaj o páté*, tentokrát s **Václavem Englerem** a jeho novou knihou.

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ SOUTĚŽE A CENY

* **SOUTĚŽ „TECHNOLOGIZACE LÁSKY V 21. STOLETÍ“ 2019.** A2 kulturní čtrnáctideník a kulturně-společenský časopis Kapitál společně vyhlásily **1. ročník esejistické literární soutěže Technologizace lásky v 21. století**. - *Jak odráží současná populární literatura, beletrie či kultura obecně aktuální proměny v partnerských vztazích vyplývající z všudypřítomnosti digitálních technologií? Jak ovlivňují podobu lásky technologické novinky typu virtuální reality, sexboti či medikalizace pocitů a citů? Jak lásku nově uchopily moderní vědecké metody na poli neurověd, psychologie, sociologie? Jak ovlivňují způsoby výběru partnera sociální sítě a seznamovací aplikace a digitální komunikace obecně? Mohou být technologie využívány třetími stranami k ovlivňování podoby mezilidských vztahů?* - Soutěž je určena všem autorům bez věkového omezení. Lze zaslat **esej** v českém či slovenském jazyce, v elektronické formě, o rozsahu 14 000 – 18 000 znaků včetně mezer. Autor doplní jméno a příjmení, název textu a kontaktní údaje – e-mail, telefon, adresu bydliště. **Uzávěrka je 15. října 2019.** Adresa: soutez@advojka.cz. Texty bude hodnotit porota složená ze zástupců redakcí Advojky a Kapitálu. Tři nejúspěšnější eseje budou otištěny v tematickém čísle A2 kulturního čtrnáctideníku *Technologizace lásky*, které vyjde v prosinci 2019. Vítězný esej bude odměněn částkou 10 000,- Kč. Další publikované texty budou honorovány a oceněny věcnými dary. Více informací na <https://www.advojka.cz/soutez>.

* **O CENU ALŠE BALCÁRKA 2019.** Obecně prospěšná společnost Janua, Společnost Alše Balcárka a Literární klub Pegas Mělník společně vyhlásily literární soutěž **O Cenu Alše Balcárka** k 180. výročí narození tohoto českého a moravského národního buditele. Soutěž je určena neprofesionálním básníkům z celé ČR a bude hodnocena v kategoriích: a) mládež do 18 let, b) dospělí nad 18 let. Lze zaslat 2 **básně** na téma „*Básník a jeho vlast*“, psané na stroji, počítači, případně čitelným rukopisem, ve třech vyhotoveních (tj. originál plus 2 kopie). Soutěž je anonymní, práce nepodepisujte, přiložte lístek se jménem a příjmením, soutěžní kategorií, datem narození, adresou bydliště a ofrankovanou obálku se zpáteční adresou k zaslání pozvánky

na slavnostní vyhlášení výsledků soutěže. To se uskuteční v únoru 2020 v Praze. **Uzávěrka je 31. října 2019.** Adresa: Literární klub Pegas, Českobratrská 2800, 276 01 Mělník. Více na <http://pegasmelnik.wbs.cz>. - (Propozice soutěže již byly publikovány v Listech Ason-klubu č. 2/2019, termíny uzávěrky a vyhlášení výsledků však byly posunuty.)

*

OHLASY * REFLEXE * POVÍDKY * BÁSNĚ * KRITIKY

Vstup na vlastní nebezpečí!

*** ILONA GRUBEROVÁ: Múzou potrhaná samota Jarmily Flakové:**

Nad knížkou Jarmily Flakové (vydanou vlastním nákladem - pozn. red.) mne napadá, že jsou básnické sbírky, při jejichž recenzi je nejlepší cestou nechat promluvit samotné verše. Vždycky je pro člověka povznášející, když se snaží své citlivé já vtělit do půvabu slov. A není to jednoduchý úkol. Knižka Jarmily Flakové, plná slunce a deště, plná květin a stromů je toho důkazem.

Pro někoho z nás může báseň znamenat totéž, co rým, zkrátka bez rýmu není báseň. Rým Jarmily Flakové je prazákladní, namnoze si nedělá hlavu s rytmem, velmi často jde o rým střídavý. Jak by ne - dílka nesoucí klasické názvy jsou strofické, strofy obvykle o čtyřech verších tvoří nerozsáhlou báseň.

Jednoduchosti ve formě odpovídá i jednoduchost obsahová. Není rozhodně na závadu básnické knížce, pokud se autorka vyjadřuje pomocí paralel s nebeskými jevy typu slunce, měsíc, déšť, víchř, vločky, nebo svou něhu uplatní v obrazech s květinami, jako jsou pivoňky, hyacinty, maliny, astry, máky, borůvky, kopretiny, jabloně, jeřáby, oříšky - což jistě není výčet úplný, ale poněkud horší je užívání básnických klišé, mám na mysli obraty, či celé obrazy, jež se staly bezbarvými vlivem svého tolik frekventovaného užití.

Nicméně slova Jarmily Flakové nemohou být bez náboje, alespoň pro určitý typ čtenářek, neboť inspirovaly známou výtvarnici Evu Hubatovou ke krásným grafickým vyjádřením. Zvláště ilustrace k básni Rudé máky, zaujme osobitostí pojetí, které objektivním způsobem osciluje mezi expresí a barevnou symbolikou, podobně jako další k básni Hyacinty už voní z parků nebo Kytička jeřabin. Všechny ženy milující květiny musí být nad takovými „obrázky“ nadšeny, i já pro to mám pochopení.

Tak se rozlučme s knížkou Jarmily Flakové a Evy Hubatové příznačnými verši:

*Padáme všichni do vězení
s nápisem „bylo a už není“
život dál kolem klokotá
a múzou potrhaná je samota*

(Plzeň, 26. 10. 2018)

- [I. G. (*1970) žije v Plzni a působí jako učitelka češtiny a latiny na středních i vysokých školách. Píše literární recenze. Spolu s manželem Josefem G. je autorkou a též interpretkou literárně hudebních pořadů, přednášek apod.]

*** IVO FENCL: Nové dvě vázané knihy o rozsahu 560 stran jsme letos napsali**

se Zdenkou Ulčovou-Gallovou, Alenkou Vávrovou, Radovanem Lovčím, Filipem Korytou, Olgou Nytrovou, Zdeňkou Líbalovou, Bohumilem Ždichyncem, Václavem Francem, Hankou Hosnedlovou, Alenem Malinou, Květou Salmonovou, Oldřichem Hostašou, Richardem Sobotkou, Jiřím Žáčkem a dalšími. Jsou z cyklu Literáti na trati a nesou podtituly Vlak plný poezie a Vlak plný prózy. Iniciátorem i dalším autorem je Fanda Tylšar. Díla ilustrovali vedle samotných autorů hlavně dva Miroslavové: Čarek a Fultner. Knihy vydalo nakladatelství Epika, Jan Medek.

(Starý Plzenec, 28. 8. 2019)

- [I. F. (*1964) píše básně, prózu i publicistiku, žije ve Starém Plzenci.]

Řádky o divadle...

*** VLADIMÍR GARDAVSKÝ: Jaroslav Matějka si v Dialogu na jevišti vystačí sám:**

Jaroslav Matějka, člen činohry Divadla J. K. Tyla v Plzni, ztvárnil již v plzeňském Divadle Dialog stěžejní role v inscenacích *Hráči*, *Osamělost fotbalového brankáře*, *Smích zakázán* a *Sexem ke štěstí*. Nyní se pod hlavičkou spolku SPODINA představuje i v autorské one man show **Terapie smíchem**, ve které účinkuje ve vlastní režii. S mixem zvuku a videem mu vypomohl František Šimánek, světla a zvuk během představení obhospodařuje Miroslav Herejk.

Charismatický herec očekávání diváků nezklamal a v průběhu necelých dvou hodin setrvale vtipně a s nadhledem glosoval naši zmatenou současnost. Témat vystřídal pozhledně, ale jeho trefné stručné komentáře věci veřejných vždy dopadaly na úrodnou půdu, takže hledištěm se téměř bez ustání (alespoň o premiéře) nesl hlasitý smích. Značný prostor v úvodní části představení věnuje protagonista psychologii, psychoterapii a snům. Věda prý už dosáhla takového pokroku, že z odborného pohledu vlastně nikdo není zcela zdrav. A náš aktér si bere na paškál podvodné praktiky takových léčitelů a věstců, kteří se například přes mobil propojují s éterem a k věštění používají lógr, igelitovou tašku nebo dokonce legitimaci na tramvaj.

Zčásti improvizované představení směřuje posléze k politické satirě kritikou zastupitelů a sněmovny a hravou formou upozorňuje i na mediální masáž České televize. V jednom z nejživějších úseků inscenace se Matějka rovnou přetváří do hlasatele zpráv. Stejně razantně se připomene i klamavost reklamy. Připamatují se i oblíbené pasáže nejruznějších zábavných pořadů, nanejvýš pak herecká vyprávění historek. Je zřejmé, že Matějka zná své kolegy až do morku kostí, když laskavě přibližuje Pavla Pavlovského, Martina Stránského, Michala Dlouhého, Marka Vašuta, Bolka Polívku, Oldřicha Navrátila, Jiřinu Bohdalovou či Jana Čenského. Závěr představení je věnován stále aktuálním rozepřím v mezilidských vztazích, kdy manželským hádkám autor doporučuje čelit pomocí neselhávajícího desatera. Jaroslav Matějka dokáže nejen bezpečně udržet divákovu pozornost, ale své obecenstvo i chytře pobaví. (Premiéra 23. 4. 2019)

*** VLADIMÍR GARDAVSKÝ: Adresát neznámý varuje před poblázněním ideologií:**

Divadlo JakoHost dlouhodobě patří k nejambicióznějším souborům, které se sdružují pod střechou plzeňského Divadla Dialog, a potvrzuje to i svojí poslední premiérou scénického čtení z knihy Kressmanna Taylora **Adresát neznámý**. Jako scénické čtení nazývá soubor výsledný jevištní tvar se zbytečnou skromností. Ač se jedná o jevištní přetlumočení románu v dopisech, kdy postavy odesílané dopisy neskryvaně čtou, jsme svědky plnokrevnějšího a poutavějšího divadla, než bývá obvyklé. Ale ona už sama předloha je bestsellerem v tom nejlepší smyslu slova a přitahuje zaslouženou pozornost již déle než osmdesát let. Napsala ji učitelka tvůrčího psaní z Pensylvánie Kathrine Kressmann Taylor v roce 1938, jež se vydávala na radu nakladatele v době edice své knihy s ohledem na její lepší prodejnost za muže zamlčením svého křestního jména.

Prostřednictvím dopisů psaných od listopadu 1932 do března 1934 se před diváky vynořuje v kolektivní režii členů Divadla JakoHost neobyčejně dramatický, šokující příběh. Smutnými hrdiny jsou v něm dva celoživotní němečtí přátelé, kteří se po první světové válce vydali za štěstím za oceán a vybudovali tam prosperující společný podnik obchodující s uměním. Žid Max Eisenstein (Radim Brejcha) je starý mládenec, tolerantní zastánce demokratických poměrů, jenž se stal už téměř členem rodiny svého výmluvnějšího a ráznějšího přítele Martina Schulseho (Ondřej Beneš). Když se pak Martin rozhodne vrátit se s ženou a dětmi do rodné země, jsme svědky jeho pozvolného přerodu v přesvědčeného nacistu. Max si nejdříve myslí, že jeho přítel jen taktizuje kvůli možné cenzuře korespondence, ale brzy je zřejmé, že Martin považuje pronásledování Židů za zanedbatelnou drobnost, raduje se, že Němci našli konečně svůj osud a pochvaluje si znovuzrození národa, v němž se svobodní lidé vztyčují v nové síle. Uvědomujeme si, jak snadné a nebezpečné je propadání ideologiím. Martin se postupně snaží přerušit jakékoli verbální

kontakty s Maxem, pouze přes banku chce dále vyřizovat přebírání podílů ze zisku z podnikání, ale když odmítne pomoc Maxově sestře zachraňující se útekem přes Mnichov, kde Martin žije, což má pro ni tragické důsledky, rozhodne se mírumilovný liberál Max k boji se zlem a k rafinované pomstě. Děni ožívuje dobromyslně a s chutí komunikující poštovní doručovatel přinášející dopisy, Mr. Burton (Jakub Klíma). Atmosféru doby skvěle dotváří Marie Muška Chmeliková interpretující písně z repertoáru Marlene Dietrichové za klavírního doprovodu Alice Liškové. A hraje se na vkusné scéně dle výtvarného návrhu Marka Maroviče. (Premiéra 11. 5. 2019)

* VLADIMÍR GARDAVSKÝ: I úvahy o fyzice mohou být zábavné:

Repertoár Divadla Dialog obohatil prostřednictvím divadelního souboru SPODINA další titul uváděný na tomto místě v profesionální produkci. Jedná se o inscenaci hry amerického dramatika Petera Parnella **Fajnmen (QED)** v překladu Lucie Kolouchové a v režii Jakuba Zindulky. Scénu dle režisérova výtvarného řešení nasvětčuje Miroslav Herejk a Zindulka ztvárňuje i stěžejní postavu svižné tragikomedie, fenomenálního nositele Nobelovy ceny za fyziku Richarda Feynmana. Jde takřka o monodrama, jen v několika málo výstupech Zindulkovi zdařile sekunduje Dagmar Kotorová v roli Feynmanovy studentky Miriam Paulové, jednou, když chce dopřesnit detail z přednášky, který „zaspala“, jindy si v povznesené náladě přeje prohlédnout profesorovy kresby, jak jí slíbil. Tyhle drobné vstupy jsou pro vyznění hry důležité, fyzik se celoživotně věnuje zákonitostem tajemné a těžko uchopitelné „matky přírody“ a jejím ideálním symbolickým ztělesněním je právě žena.

Richard Feynman je reálnou postavou, proslulý vědec se zabýval kvantovou elektrodynamikou, pro tento pojem používal zkratku QED, která je zároveň znakem pro ukončení matematického důkazu. Několik jeho inspirativních knih je dostupných i v českém překladu. Během představení uplyne odpoledne a noc v pracovně proslulého vědce, jemuž je hned na začátku telefonicky připomenuta blížící se přednáška na téma, co víme. Živý monolog, v němž doslova renesanční učenec si namátkou připomíná, co všechno ví, o co všechno se zajímá, je přerušen pouze přestávkou, ve které si hrdina odskočí odehrát roli náčelníka v jednom amatérském představení, a několika návštěvami již zmíněné studentky. Dozvídáme se, že kromě toho, že například pracoval na vývoji atomové bomby či zkoumal, proč došlo k havárii raketoplánu Challenger, se se stejným zaujetím věnoval pedagogické činnosti, hudbě, kresbě a malbě, filosofii a také divadlu. Svorníkem jeho usilování je ale věda jako pokus o popsání přírody, která si dělá, co chce, a vždycky nás něčím překvapí. Originální myslitel je ale nucen během onoho večera zároveň i řešit dilema, zda pro záchranu života podstoupit závažnou operaci, po jejímž absolvování už bude mít jeho život nižší kvalitu. Zindulka věrohodně naplňuje všechny polohy myslí neúnavného vizionáře nejen jako moudrého, ale i vtipného a zábavného člověka. S nevidanou energií zpodobuje jak vědcův zápal pro racionální řešení problémů, tak jeho nespoutanost. Živelnost postavy je modelována na milimetr přesně zvolenými hereckými prostředky, nic není ponecháno náhodě. V Divadle Dialog je možno sledovat Jakuba Zindulku v jeho nejspíš životní roli. (Premiéra 13. 5. 2019)

**Uzávěrka příštích barevných Listů je 23. 9. 2019. Těšíme se na Vaše příspěvky!
(V elektronické podobě potěší...)**

*****

KONTAKT:

Ason-klub při Knihovně města Plzně, p. o., B. Smetany 13, 301 00 Plzeň,
tel.: 378 038 200, mobil (SMS): 724 253 627,
e-mail: asonklub@plzen.eu; <http://www.knihovna.plzen.eu>

*****